



# DEPARTEMENT CULTUUR, JEUGD & MEDIA

## Vlaamse delegatie

- *Maarten Lens, Stafmedewerker vorming nationaal bij jeugddienst Don Bosco.*

## Voorstelling

Ik ben Maarten, 24 jaar oud. Ik sta bij jeugddienst Don Bosco in voor alle nationale vormingsinitiatieven die wij aanbieden. Dit zijn zowel cursussen animator, hoofdanimator en instructor in het jeugdwerk, als vormingen op school of bij privé-initiatieven. Jeugddienst Don Bosco is pionier in speelplaatsanimatie, werkt nauw samen met Don Boscospeelpleinen en Don Bosco scholen en biedt jongeren ook de kans vrijwilligerswerk te doen in het binnen- en buitenland.

## Reflecties over het thema

**Digitaal jeugdwerk is niet meer weg te denken in de huidige maatschappij. Het blijft vaak de meest laagdrempelige manier van jongeren bereiken.** Omdat veel jongeren toch al op het internet bezig zijn, is het voor hen een minder grote stap via deze weg in contact te komen met het jeugdwerk. Vrijwilligerswerk, cursussen, inschrijvingen, maar ook eerste aanspreekpunten in de hulpverlening gaan tegenwoordig allemaal online, daarom lijkt het vaak een evidentie.

**Toch is dit niet voor iedereen het geval.** Jongeren die minder bezig zijn met digitale tools, omdat ze hiertoe geen kansen krijgen (bijvoorbeeld: geen internet of computer hebben thuis), dreigen uit de boot te vallen. Net de meest kwetsbare jongeren, die het meest baat hebben bij betrokkenheid in het jeugdwerk, krijgen minder kansen te participeren omdat alles zich online afspeelt.

**Wanneer we deze jongeren in het achterhoofd houden kan het een goede motivator zijn om digitaal jeugdwerk ruimer en breder te maken dan het internet alleen.** Door (kwetsbare) jongeren en hun ouders wegwijs te maken in de digitale wereld en hen te wijzen op de gevaren en kansen die deze met zich meebrengt, kunnen ze met een goed gevoel en voldoende veiligheid zichzelf begeven op het web. Door deze tools aan te bieden heb je de jongeren en hun gezin ook meteen een eerste stap doen zetten naar het jeugdwerk.

# DEPARTEMENT CULTUUR, JEUGD & MEDIA

## Goede praktijken

Bij Jeugddienst Don Bosco gebeurt erg veel digitaal. Inschrijven, reclame, communicatie, vrijwilligers, ... Alles gebeurt minstens gedeeltelijk via de website, Facebook, Instagram, ... De reden dat dit werkt is omdat wij vooral werken met jongeren. De jongeren die wij als doelgroep zien vallen tussen de leeftijd van 16-20 jaar en de vrijwilligers zijn meestal tussen 20-30 jaar. Deze generaties zijn al erg ingeburgerd in de digitale wereld. **Op die manier maken we onze organisatie zo laagdrempelig mogelijk**, via online inschrijvingen en makkelijke communicatie via Chat voor deelnemers, tot facebookgroepen en mails voor vrijwilligers. Daarnaast werken we nauw samen met verschillende scholen en speelpleinen om ook de jongeren te bereiken die minder wegwijs zijn in de digitale wereld. Door vormingen te geven in klassen, speelplaatsanimatie te begeleiden en speelpleinen te ondersteunen zorgen we ervoor dat we zoveel mogelijk jongeren bereiken met het positieve dat we hun bij brengen.

# DEPARTEMENT CULTUUR, JEUGD & MEDIA

Tijdens het evenement zijn er vele gebruiken aan bod gekomen die een meerwaarde zijn voor het jeugdwerk. Degene die mij het meest bijgebleven is en het relevantst is voor wat wij als organisatie doen, is de manier van projecten evalueren en feedback vragen. Bij heel veel organisaties in Vlaanderen is het belangrijk dat je projecten goed beoordeeld worden. Hierdoor dreigen evaluaties en feedback een erg rooskleurige ondertoon te hebben om geldschietters en controleurs tevreden te houden, terwijl het moeilijk wordt om een eerlijke kijk te krijgen op de kwaliteit van wat je aanbiedt. **Via een workshop van Alicja Pawluczuk, die een onderzoek gevoerd heeft naar de impact van evalueren bij jongeren, hebben we een houvast gekregen waar je best rekening mee houdt bij opstellen van een evaluatie die je bij jongeren afneemt. Deze houvast nam vorm in 10 aanbevelingen.** Je kan je eigen evaluatiemethode toetsen aan deze aanbevelingen en waar nodig bijschaven. Het interessante hieraan is dat je niet meteen van nul moet beginnen, maar je stapje per stapje je evaluatiemethodieken kan verbeteren.

De eerste aanbeveling speelt in op toegankelijkheid. Jongeren hebben voor een groot stuk een andere leefwereld dan diegenen die de evaluatie analyseren en opstellen. Hierdoor komt het taalgebruik en de woordkeuze niet altijd overeen met die van jongeren of is hij gewoon te moeilijk. Dit demotiveert de deelnemers om deze op een goede manier in te vullen.

Een tweede aandachtspunt is anonimiteit. Wanneer jongeren niet het gevoel krijgen dat ze volledig anoniem een evaluatie kunnen invullen, gaan ze zich niet veilig genoeg voelen kritisch te zijn en met 'modelantwoorden' komen.

Daarnaast is het erg belangrijk mee te gaan met de digitale leefwereld van de jongeren. Wanneer een evaluatie digitaal kan gebeuren, gaan jongeren zich hier meer tot aangesproken voelen. De digitale wereld is vaak een gekende wereld voor hun, waar ze zich veilig voelen. Daarnaast is het ook veel veelzijdiger. Door een online tool te maken met aanpasmogelijkheden naar bijvoorbeeld lettertype of tekstgrootte, maak je het toegankelijk voor veel meer jongeren die lees- of leerproblemen hebben. Ook voor de afnemer is een digitale tool veel eenvoudiger. Data verzamelen en analyseren wordt zo sterk vereenvoudigd.

Jongeren moeten aangemoedigd worden kritisch te reflecteren bij een evaluatie. Jongeren krijgen vaak het gevoel dat ze 'juist' moeten antwoorden op een evaluatie om zo de geldschietters tevreden te houden. Door negatiever te antwoorden zou het project mislukt kunnen zijn. Jongeren voelen dit al goed aan en gaan hierdoor niet altijd kritisch antwoorden. Het is aan de begeleiders om dit te voorkomen. Een voorbeeld zou kunnen zijn dat de geldschietters hier extra aandacht aan besteden, door te verduidelijken dat zo'n evaluatietool niet dient om het project te beoordelen, maar om het nog beter te maken en het oké is om kritisch te zijn.

De vijfde aanbeveling sluit hier voor een stuk bij aan. Wanneer jongeren het gevoel krijgen dat de toekomst van het project afhangt van de evaluatie, gaan ze hier rooskleurig op antwoorden. De jongeren willen niet verantwoordelijk zijn voor het eventueel stopzetten van een project. Daarom is het belangrijk dat een evaluatie los staat van eventuele inkomsten. De evaluatie moet dienen om de inhoud van een project nog sterker te maken en aan te passen waar nodig, niet om eventuele geldschietters tevreden te houden.

Een evaluatie invullen kan veel verandering te weeg brengen in een project of organisatie. De jongeren in haar studie gaven echter aan dat zij hier niet van op de hoogte zijn. Het is dus belangrijk te kaderen wat er zal gebeuren met hun feedback en terug te koppelen wat er gebeurd is nadien. Zo zijn de jongeren beter geïnformeerd en krijgen ze het gevoel dat ze ook echt iets bijdragen met hun evaluatie.

# DEPARTEMENT CULTUUR, JEUGD & MEDIA

Jongeren krijgen graag mee verantwoordelijkheid bij evaluaties. Door samen met jongeren de evaluatie op te stellen en de criteria te bepalen, zullen zij veel gemotiveerder zijn de evaluatie in te vullen. Wanneer jongeren de kans krijgen mee de evaluatie vorm te geven, zijn de antwoorden en resultaten veel betekenisvoller.

Als voorlaatste aanbeveling wordt gesteld dat veel jongeren en jeugdwerkers de evaluatietechnieken die toegepast worden saai zijn. Er mist wat speelsheid. Door creatieve werkvormen te gebruiken beperk je jongeren niet tot het schrijven van tekst, maar geef je hun de kans eigen invulling te geven en creatief uit de hoek te komen. Dit zorgt ervoor dat de jongeren meer gemotiveerd zijn, maar ook dat ze zelf kunnen invullen hoe ze met de evaluatie omgaan. Hierdoor zijn ze meer geneigd betekenisvolle evaluaties af te leggen.

Tot slot is de timing van een evaluatie cruciaal. Een voorbeeld hierbij is dat jongeren aangaven dat bij workshops de evaluatie al zou moeten beginnen bij het begin van het project. Door verschillende op punten doorheen je project te focussen op reflectie, wordt het een onderdeel van je project en geef je de jongeren meer tijd en ruimte kritisch na te denken over wat ze bij te dragen hebben.

Deze tien aanbevelingen staan vaak niet los van elkaar. Daarom is het belangrijk oog te hebben voor alle aspecten van je evaluatie. Wanneer je kiest op één aanbeveling te focussen om deze te versterken zal je merken dat je automatisch ook met andere aanbevelingen rekening zal houden. Zo kan je stapje per stapje je evaluatiemethodiek verbeteren zonder alles om te moeten gooien in één keer.

# DEPARTEMENT CULTUUR, JEUGD & MEDIA

De gehele tweede dag van het evenement stond in teken van innoveren. We werkten met de 'Innobox' die uitgewerkt is door 'Verke', het nationale expertisecentrum voor digitaal jeugdwerk in Finland. De Organisatie ontwikkelde de Innobox na het zien van een gelijkaardig product in de IT-sector. Deze was echter in veel opties niet gemakkelijk vertaalbaar naar het jeugdwerk. Vandaar besloten ze zelf een tool te maken die specifiek bedoeld is voor het jeugdwerk en hun organisaties. **De Innobox, die gratis online beschikbaar is, is een soort handleiding die je kan gebruiken om stap voor stap, via een langdurig proces, thema's binnen je organisatie te vernieuwen of een nieuw project op poten te zetten in het jeugdwerk.**

De Innobox gaat via verschillende opdrachten jou en je team helpen uitdagingen te analyseren en identificeren binnen je organisatie of project. Deze uitdaging zal vanuit verschillende perspectieven bekeken worden en kan ervoor zorgen dat je oplossing verschillende keren veranderd en andere vormen aanneemt.

Via opdrachten of taken ga je alleen, per twee of in groep aan de slag. Deze tool neemt ongeveer 3-5 dagen in beslag. Het is dus de bedoeling dat je je tijd neemt om met een kwaliteitsvol resultaat te komen. Het proces wordt onderverdeeld in 6 secties. Deze secties zijn logisch opgebouwd van probleemstelling tot resultaat.

In de eerste sectie leer je omgaan met de Innobox. De bedoelingen worden duidelijk gemaakt en via een eerste aantal oefeningen leer je werken met de steekkaarten, opgaves, werkwijzen en bedoelingen van de tool.

Sectie twee en drie staan in het teken van het opwarmen van je brein en het formuleren van een eerste idee via verschillende brainstormtechnieken. Afsluiten doe je via een elevatorpitch, waar je in 90 seconden de kern van je idee leert uitleggen.

Sectie 4 en 5 gaan dieper in op het uitwerken, definiëren en verfijnen van je idee. Je gaat via een gestuurd proces van een eerste idee naar een werkplan waar je mee aan de slag kan.

Tijdens sectie 6 ga je je uitgewerkt idee testen in de praktijk. Je gaat op zoek naar werkpunten en sterke punten en probeert zo tot een finaal product te komen. Met dit product kan je dan aan de slag om je nieuwe idee in te voeren en de innovatie te laten slagen.

De Innobox is een nieuwe tool die nog niet gekend is in Vlaanderen. Door er zelf mee aan de slag te gaan kan je op een gestructureerde, bewezen manier je eigen organisatie of project nog beter maken.

# DEPARTEMENT CULTUUR, JEUGD & MEDIA

Er bestaan honderden meer goede praktijken waar we uit kunnen leren, om deze in de kijker te zetten is de website 'digitalyouthwork' ontstaan. Niet alleen leert deze website je meer over digitaal jeugdwerk, het biedt ook verschillende voorbeelden aan die je kan bekijken en vertalen naar je eigen organisatie. Zeker een aanrader om eens te bezoeken.

Partners die specifiek interessant waren voor mijn takenpakket bij jeugddienst Don Bosco heb ik niet ontmoet. Wel waren er vanuit verschillende thema's, concepten, interesses, ... meerdere mensen steeds bereid samen te werken en informatie te delen. Zo zijn er op het evenement verschillende samenwerkingsverbanden gesmeed die zich in de toekomst zullen ontplooiën.

## Volgende stappen en tijdslijn

In de korte periode na het evenement is het vooral belangrijk alle verkregen informatie en tools te verzamelen om deze dichtbij te houden. **De meeste jeugdwerkorganisaties zijn steeds op zoek naar nieuwe ideeën en innovaties binnen hun werking en het jeugdwerk algemeen. De tools die ik als eerste zal gebruiken zijn ten eerste de handvaten voor een objectieve evaluatie van projecten en ten tweede de 'Innobox', wat mijn eerste keuze zal zijn bij grote thema's die vernieuwd kunnen worden.** Daarnaast is het evenement ook een goede eerste zet naar het vergelijken van eigen praktijken naar die van het buitenland.

Binnen jeugddienst Don Bosco is er altijd op zoek naar vernieuwing. De 'Innobox' is een zeer handige tool om met vrijwilligers gestructureerd aan de slag te gaan om hier beeld aan te geven. Als we merken dat dit goed werkt en vruchtbare resultaten teweegbrengt, zou een volgende stap kunnen zijn om deze tool meer te verspreiden in Vlaanderen doormiddel van workshops of informatiedeling.

Ik werk zelf nog niet lang voor jeugddienst Don Bosco, waardoor ik niet het beste zicht had op mogelijke internationale samenwerkingen met andere organisaties. Wel wil ik er in de toekomst mee aan de slag gaan door, als ik een volgende keer ook aanwezig kan zijn, mij beter in te lezen in mogelijk interessante partners en samenwerkingsverbanden in het buitenland.

